

การสำรวจและเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดนกในนกอพยพ

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2550

ดวงรัตน์ โพธิ์เที่ยง และวิยะดา แจ่มจำรูญ

ดวงรัตน์ โพธิ์เที่ยง วิยะดา แจ่มจำรูญ. 2551. การสำรวจและเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดนก ในนกอพยพ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2550. หน้า 121-137. ใน *ผลงานวิจัย และรายงานความก้าวหน้างานวิจัยประจำปี 2550*. กลุ่มงานวิจัยสัตว์ป่า สำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช.

การสำรวจและเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดนกในนกอพยพ โดยกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 ได้ดำเนินการเก็บตัวอย่างจากนกในธรรมชาติ ทั้งในนกอพยพ และนกประจำถิ่น ในพื้นที่ที่พบการระบาดของโรคไข้หวัดนก และพื้นที่ทั่วไปทุกภูมิภาค ของประเทศ 76 จังหวัด รวมทั้งนกที่เป็นสัตว์ป่าของกลาง นกในสวนสัตว์สาธารณะ ผลการดำเนินการ ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2549 ถึงเดือนกันยายน 2550 ได้ทำการเก็บตัวอย่างนกในธรรมชาติ 140 ชนิด จำนวน 6,262 ตัวอย่าง จากนก 16,058 ตัว พบเชื้อไข้หวัดนก (H5N1) ในนกอพยพ 4 ชนิด จำนวน 4 ตัวอย่าง ในท้องที่จังหวัดนครปฐม และจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งคิดเป็นนกในธรรมชาติติดเชื้อไข้หวัดนกร้อยละ 0.06 ของตัวอย่างทั้งหมด

ผลการดำเนินการเก็บตัวอย่าง

เก็บตัวอย่างเชื้อจากนกโดยใช้ Cloacal Swab หรือเก็บจากมูลนกใหม่ๆ หรือ Tracheal Swab ตัวอย่างเลือด และซากนก จำนวนนกที่เก็บตัวอย่างทั้งสิ้น 140 ชนิด จำนวน 6,262 ตัวอย่าง จากนก 16,058 ตัว ทำการเก็บตัวอย่างตลอดทั้งปี

หน่วยงานที่เก็บตัวอย่าง

ครอบคลุมพื้นที่ 76 จังหวัด ประกอบด้วย

- เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	40 หน่วย
- เขตห้ามล่าสัตว์ป่า	23 หน่วย
- สถานีพัฒนาและส่งเสริมการอนุรักษ์สัตว์ป่า	6 แห่ง
- สถานีวิจัยสัตว์ป่า	1 สถานี
- ส่วนอนุรักษ์สัตว์ป่า สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์สัตว์ป่า	1 แห่ง
- กลุ่มงานวิจัยสัตว์ป่า	1 หน่วย

ซึ่งจะรับผิดชอบในแต่ละจังหวัด โดยมีรายชื่อหน่วยงานจังหวัดที่เก็บตัวอย่าง และจำนวน ตัวอย่างที่เก็บแสดง ในตารางที่ 1.

ตารางที่ 1. ผลการดำเนินงานสุ่มตรวจหาเชื้อไข้หวัดนก H5N1 ในนกธรรมชาติ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2550

สำนัก	จังหวัด	ชื่อหน่วยงานเก็บตัวอย่าง	จำนวน ตัวอย่าง เป้าหมาย	จำนวนหลอดตัวอย่าง ที่สุ่มตรวจ ปีงบประมาณ 2550					ผลตรวจ (หลอด)	
				ไตรมาส				รวม	บวก	ลบ
				1	2	3	4			
สำนักอนุรักษ์สัตว์ ป่า	กทม.	กลุ่มงานวิจัยสัตว์ป่า	69	0	53	109	167	329	-	329
สบอ. 1 (ปราจีนบุรี)	ชัยนาท	เขตห้ามล่าสัตว์ป่าถ้ำประทุน	69	0	47	56	41	144	-	144
	นครนายก	สถานีพัฒนาและส่งเสริมการอนุรักษ์สัตว์ป่า นครนายก	38	0	6	12	13	31	-	31
	ปทุมธานี	เขตห้ามล่าสัตว์ป่าวัดไผ่ล้อม	69	0	21	43	20	84	-	84
	ปราจีนบุรี	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน	119	28	21	49	21	119	-	119
	พระนครศรีอยุธยา	หน่วยควบคุมพื้นที่ที่จะประกาศเป็นเขตห้ามล่า สัตว์ป่าเขาคอก-เขาหินผาด	69	16	23	20	20	79	-	79
	ลพบุรี	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าซับลังกา	130	30	33	39	29	131	-	131
	สระแก้ว	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน	38	0	9	19	13	41	-	41
	สระบุรี	เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์	90	20	17	43	10	90	-	90
	สิงห์บุรี	เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาสมโภชน์	69	10	37	30	10	87	-	87
	อ่างทอง	สถานีพัฒนาและส่งเสริมการอนุรักษ์สัตว์ป่า	130	30	54	30	30	144	-	144

สำนัก	จังหวัด	ชื่อหน่วยงานเก็บตัวอย่าง	จำนวน ตัวอย่าง เป้าหมาย	จำนวนหลอดตัวอย่าง ที่สุ่มตรวจ ปีงบประมาณ 2550					ผลตรวจ (หลอด)	
				ไตรมาส				รวม	บวก	ลบ
				1	2	3	4			
สบอ. 2 (ศรีราชา)	จันทบุรี	เขตรักษาพันธุ์ป่าเขาสอยดาว	47	0	6	16	0	22	-	22
	ระยอง	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน	130	0	59	31	0	90	-	90
	ชลบุรี	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาเขียว-เขาชมพู่	43	14	0	17	19	50	-	50
	ตราด	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองเคียวหรือห้วยเฉลิมพระเกียรติ	38	0	20	15	0	35	-	35
	นนทบุรี	เขตห้ามล่าสัตว์ป่าวัดไผ่ล้อม	38	0	9	23	12	44	-	44
	ระยอง	เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาชีโอน	38	8	0	0	32	40	-	40
	สมุทรปราการ	เขตห้ามล่าสัตว์ป่าอ่างเก็บน้ำบางพระ	59	0	91	11	11	113	-	113
สบอ. 3 (บ้านโป่ง)	กาญจนบุรี	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร (ด้านตะวันตก)	79	0	36	28	0	64	-	64
	นครปฐม	เขตห้ามล่าสัตว์ป่าอุทยานสมเด็จพระศรีนครินทร์ กาญจนบุรี	135	25	95	105	26	251	2	249
	ประจวบคีรีขันธ์	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอุทยานเสด็จในกรมกรม หลวงชุมพร (ด้านทิศเหนือ)	47	0	0	0	24	24	-	24
	เพชรบุรี	เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขากระปุก-เขาเตาหม้อ	47	0	99	72	104	275	-	275

สำนัก	จังหวัด	ชื่อหน่วยงานเก็บตัวอย่าง	จำนวน ตัวอย่าง เป้าหมาย	จำนวนหลอดตัวอย่าง ที่สุ่มตรวจ ปีงบประมาณ 2550					ผลตรวจ (หลอด)	
				ไตรมาส				รวม	บวก	ลบ
				1	2	3	4			
	ราชบุรี	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแม่น้ำภาชี	38	0	9	19	9	37	-	37
	สมุทรสงคราม	เขตห้ามล่าสัตว์ป่าถ้ำค้างคาว-เขาช่องพราน	88	31	0	49	17	97	-	97
	สมุทรสาคร	เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาประทับช้าง	47	0	26	32	11	69	-	69
	สุพรรณบุรี	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสลักพระ	69	16	72	34	64	186	2	184
สบอ. 4 (สุราษฎร์ธานี)	ชุมพร	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอุทยานสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ กรมหลวงชุมพร (ทศใต้)	38	20	11	0	9	40	-	40
	ระนอง	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองนาคา	38	0	23	23	0	46	-	46
	สุราษฎร์ธานี	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองแสง	38	9	27	10	13	59	-	59
สบอ. 5 (นครศรีธรรมราช)	กระบี่	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาประ-บางคราม	38	0	10	0	0	10	-	10
	ตรัง	เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาน้ำพราย	47	14	0	20	7	41	-	41
	นครศรีธรรมราช	หน่วยควบคุมพื้นที่ที่จะประกาศเป็นเขตห้ามล่า สัตว์ป่าบ่อฉ้อ	47	17	10	0	10	37	-	37
	พังงา	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าโดนไพรวรรค	38	9	10	13	16	48	-	48
	ภูเก็ต	เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาพระแทว	38	0	12	9	0	21	-	21
	สตูล	เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหนองปลักพระยาและเขาระยา	55	0	0	0	0	0	-	0
สบอ. 6	นราธิวาส	สถานีวิจัยสัตว์ป่าปารุง-ป่าฮาลา-บาลา	38	0	19	9	0	28	-	28

สำนัก	จังหวัด	ชื่อหน่วยงานเก็บตัวอย่าง	จำนวน ตัวอย่าง เป้าหมาย	จำนวนหลอดตัวอย่าง ที่สุ่มตรวจ ปีงบประมาณ 2550					ผลตรวจ (หลอด)	
				ไตรมาส				รวม	บวก	ลบ
				1	2	3	4			
	ปัตตานี	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้า	38	0	0	0	0	0	-	0
	พัทลุง	เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย	43	13	10	8	14	45	-	45
	ยะลา	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอาลา-บาลา	55	0	0	0	0	0	-	0
	สงขลา	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าโตนงาช้าง	43	15	15	6	6	42	-	42
สบอ. 7 (นครราชสีมา)	ชัยภูมิ	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าผาผึ้ง	43	12	25	11	0	48	-	48
	นครราชสีมา	ส่วนอนุรักษ์สัตว์ป่า สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 7	38	9	10	48	0	67	-	67
	บุรีรัมย์	เขตห้ามล่าสัตว์ป่าห้วยจรเข้มาก	83	30	35	24	0	89	-	89
สบอ. 8 (ขอนแก่น)	กาฬสินธุ์	เขตห้ามล่าสัตว์ป่าลำปาว	38	0	38	28	0	66	-	66
	ขอนแก่น	สถานีพัฒนาและส่งเสริมการอนุรักษ์สัตว์ป่าลำปาว	38	0	38	49	0	87	-	87
	มหาสารคาม	เขตห้ามล่าสัตว์ป่าคูนลำพัน	38	0	10	20	0	30	-	30
	ร้อยเอ็ด	เขตห้ามล่าสัตว์ป่าถ้ำผาน้ำทิพย์	38	9	0	46	3	58	-	58
	เลย	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูหลวง	38	0	38	58	18	114	-	114
สบอ. 9 (อุบลราชธานี)	มุกดาหาร	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูสีฐาน	38	0	19	12	7	38	-	38
	ยโสธร	สถานีพัฒนาและส่งเสริมการอนุรักษ์สัตว์ป่า	38	0	16	12	0	28	-	28
	ศรีสะเกษ	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยศาลา	38	0	36	10	20	66	-	66
	สุรินทร์	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยทับทัน-ห้วยสำราญ	38	9	29	29	0	67	-	67

สำนัก	จังหวัด	ชื่อหน่วยงานเก็บตัวอย่าง	จำนวน ตัวอย่าง เป้าหมาย	จำนวนหลอดตัวอย่าง ที่สุ่มตรวจ ปีงบประมาณ 2550					ผลตรวจ (หลอด)	
				ไตรมาส				รวม	บวก	ลบ
				1	2	3	4			
	อำนาจเจริญ	หน่วยควบคุมพื้นที่ที่จะประกาศเป็นเขตรักษาพันธุ์	38	9	27	29	0	65	-	65
	อุบลราชธานี	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าผดโดม	38	0	20	12	7	39	-	39
สบอ.10 (อุดรธานี)	นครพนม	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว	38	0	21	10	18	49	-	49
	สกลนคร	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูสีฐาน	38	0	15	14	0	29	-	29
	หนองคาย	เขตห้ามล่าสัตว์ป่าบึงโหลงหลง	38	0	48	10	0	58	-	58
	หนองบัวลำภู	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูหลวง	38	9	0	20	9	38	-	38
	อุดรธานี	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูค้อ-ภูกระแต	38	10	38	30	0	78	-	78
สบอ.11 (พินธุโลก)	พินธุโลก	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูเมียง-ภูทอง	43	28	94	16	25	163	-	163
	เพชรบูรณ์	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าตะแบก-ห้วยใหญ่	38	9	6	21	11	47	-	47
	อุดรดิตถ์	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแม่จริม	38	0	2	18	11	31	-	31
สบอ.12 (นครสวรรค์)	กำแพงเพชร	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสนามเพรียง	38	0	15	23	15	53	-	53
	นครสวรรค์	เขตห้ามล่าสัตว์ป่าบึงบอระเพ็ด	161	188	684	336	4	1,212	-	1,212
	พิจิตร	สถานีพัฒนาและส่งเสริมการอนุรักษ์สัตว์ป่า ห้วยขาแข้ง	38	0	7	23	17	47	-	47
	อุทัยธานี	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง	38	0	36	27	17	80	-	80
สบอ.13	แพร่	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าลำน้ำน่านฝั่งขวา	38	8	11	11	4	34	-	34

สำนัก	จังหวัด	ชื่อหน่วยงานเก็บตัวอย่าง	จำนวน ตัวอย่าง เป้าหมาย	จำนวนหลอดตัวอย่าง ที่สุ่มตรวจ ปีงบประมาณ 2550				ผลตรวจ (หลอด)		
				ไตรมาส				รวม	บวก	ลบ
				1	2	3	4			
	น่าน	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคอยผาช้าง	55	0	60	9	0	69	-	69
	ลำปาง	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคอยผาเมือง	38	9	9	20	0	38	-	38
สบอ.14 (ตาก)	ตาก	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอุ้มผาง	38	10	13	23	15	61	-	61
	สุโขทัย	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าถ้ำเจ้าราม	38	9	25	23	0	57	-	57
สบอ.15 (เชียงราย)	เชียงราย	เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหนองบงคาย	43	12	13	19	0	44	-	44
	พะเยา	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเวียงลอ	43	0	11	22	0	33	-	33
สบอ.16 (เชียงใหม่)	เชียงใหม่	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเชียงดาว	38	5	15	17	0	37	-	37
	ลำพูน	สถานีพัฒนาและส่งเสริมการอนุรักษ์สัตว์ป่า เชิงดอยสุเทพ	38	5	15	11	0	31	-	31
	แม่ฮ่องสอน	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าลุ่มน้ำปาย	38	0	3	15	0	18	-	18
		รวม	4,000	705	2,472	2,106	979	6,262	4	6,258

ผลการตรวจพบเชื้อไข้หวัดนก

พบนกที่ติดเชื้อไข้หวัดนก จำนวน 4 ตัวอย่าง จากตัวอย่างทั้งสิ้น 6,262 ตัวอย่าง คิดเป็นนกในธรรมชาติติดเชื้อไข้หวัดนกร้อยละ 0.06 โดยมีคณะสัตวแพทย์ มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นผู้ตรวจวิเคราะห์รายละเอียดชนิดนกและจำนวนตัวอย่างที่เก็บปรากฏในตารางที่ 2.

ตารางที่ 2. ชนิด และจำนวนนกที่เก็บตัวอย่าง และพบเชื้อไข้หวัดนก (H5N1) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2550

ลำดับที่	ชื่อชนิด	ชื่อวิทยาศาสตร์	จำนวนตัวอย่าง			เปอร์เซ็นต์การพบเชื้อ H5N1	หมายเหตุ
			ตัว	หลอด	พบเชื้อ H5N1 (หลอด)		
1	ไก่ป่า	<i>Gallus gallus</i>	43	37	0	0.00	
2	ไก่ฟ้าหลังขาว	<i>Lophura nycthemera</i>	32	12	0	0.00	
3	นกชายเลนหัวโต	<i>Pachycephala grisola</i>	1	1	0	0.00	
4	นกกก	<i>Buceros bicornis</i>	6	2	0	0.00	
5	นกกะจอกตาล	<i>Passer flaveolus</i>	12	6	1	16.67	
6	นกกะจอกบ้าน	<i>Passer montanus</i>	2,023	684	0	0.00	
7	นกกะจอกใหญ่	<i>Passer domesticus</i>	10	4	0	0.00	
8	นกกะจ้อป่าโกงกาง	<i>Gerygone sulphurea</i>	1	1	0	0.00	
9	นกกะจาบทอง	<i>Ploceus hypoxanthus</i>	2	1	0	0.00	
10	นกกะจาบธรรมดา	<i>Ploceus philippinus</i>	98	25	0	0.00	
11	นกกะจาบอกลาย	<i>Ploceus manyar</i>	3	1	0	0.00	
12	นกกะจิบธรรมดา	<i>Orthotomus sutorius</i>	1	1	0	0.00	
13	นกกะจิบหญ้าท้องเหลือง	<i>Prinia flaviventris</i>	3	1	0	0.00	
14	นกกะจิบหญ้าสีเขียว	<i>Prinia inornata</i>	2	1	0	0.00	
15	นกกะตีดั้งเดิม	<i>Lonchura punctulata</i>	741	220	1	0.45	
16	นกกะตีดัดตะโพกขาว	<i>Lonchura striata</i>	3	1	0	0.00	
17	นกกะตีดัดสีอิฐ	<i>Lonchura malacca</i>	14	9	0	0.00	
18	นกกะเต็นน้อยธรรมดา	<i>Alcedo atthis</i>	3	1	0	0.00	

ตารางที่ 2. ชนิด และจำนวนนกที่เก็บตัวอย่าง และพบเชื้อไข้หวัดนก (H5N1) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2550

ลำดับ ที่	ชื่อชนิด	ชื่อวิทยาศาสตร์	จำนวนตัวอย่าง			เปอร์เซ็นต์ ต่อการพบ เชื้อ H5N1	หมายเหตุ
			ตัว	หลอด	พบเชื้อ H5N1 (หลอด)		
19	นกกระเต็นน้อยหลังสีน้ำเงิน	<i>Alcedo meninting</i>	3	1	0	0.00	
20	นกกระเต็นลาย	<i>Lacedo pulchella</i>	1	1	0	0.00	
21	นกกระเต็นหัวดำ	<i>Halcyon pileata</i>	3	1	0	0.00	
22	นกกระเต็นใหญ่ธรรมดา	<i>Halcyon capensis</i>	12	4	0	0.00	
23	นกกระเต็นนอกขาว	<i>Halcyon smyrnensis</i>	1	1	0	0.00	
24	นกกระแตแต้แว้ด	<i>Vanellus indicus</i>	59	21	0	0.00	
25	นกกระทุง	<i>Pelecanus philippensis</i>	10	3	0	0.00	
26	นกกะปูดใหญ่	<i>Centropus sinensis</i>	4	2	0	0.00	
27	นกกระสาคอดำ	<i>Ephippiorhynchus asiaticus</i>	1	1	0	0.00	
28	นกกระสาขาว	<i>Ardea cinerea</i>	3	1	0	0.00	
29	นกกวัก	<i>Amaurornis phoenicurus</i>	52	20	0	0.00	
30	นกกระรางคอดำ	<i>Garrulax chinensis</i>	1	1	0	0.00	
31	นกกระรางสร้อยคอเล็ก	<i>Garrulax monileger</i>	1	1	0	0.00	
32	นกกระรางสร้อยคอใหญ่	<i>Garrulax pectoralis</i>	1	1	0	0.00	
33	นกกระรางหัวหงอก	<i>Garrulax leucolophus</i>	1	1	0	0.00	
34	นกกะลิงเขียว	<i>Dendrocitta vagabunda</i>	4	1	0	0.00	
35	นกกาขงแดง	<i>Copsychus malabaricus</i>	6	3	0	0.00	
36	นกกาขงบ้าน	<i>Copsychus saularis</i>	22	14	0	0.00	
37	นกกาน้ำเล็ก	<i>Phalacrocorax niger</i>	92	19	0	0.00	
38	นกกาน้ำใหญ่	<i>Phalacrocorax carbo</i>	3	1	0	0.00	
39	นกกาแวน	<i>Crypsirina temia</i>	5	2	0	0.00	

ตารางที่ 2. ชนิด และจำนวนนกที่เก็บตัวอย่าง และพบเชื้อไข้หวัดนก (H5N1) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2550

ลำดับ ที่	ชื่อชนิด	ชื่อวิทยาศาสตร์	จำนวนตัวอย่าง			เปอร์เซ็นต์ ต่อการพบ เชื้อ H5N1	หมายเหตุ
			ตัว	หลอด	พบเชื้อ H5N1 (หลอด)		
40	นกกาเหว่า	<i>Eudynamys scolopacea</i>	17	9	0	0.00	
41	นกกิ้งโครงเกลบปีกขาว	<i>Sturnus sinensis</i>	4	2	0	0.00	
42	นกกิ้งโครงคอดำ	<i>Sturnus nigricollis</i>	30	11	0	0.00	
43	นกกิ้งโครงหัวสีนวล	<i>Sturnus burmannicus</i>	1	1	0	0.00	
44	นกกินเปี้ยว	<i>Todiramphus chloris</i>	42	15	0	0.00	
45	นกกินแมลงอกเหลือง	<i>Macronous gularis</i>	1	1	0	0.00	
46	นกแก๊ก	<i>Anthracoceros albirostris</i>	1	1	0	0.00	
47	นกแก้วมอ่ง	<i>Psittacula eupatria</i>	3	3	0	0.00	
48	นกขุนทอง	<i>Gracula religiosa</i>	13	8	0	0.00	
49	นกเขาเขียว	<i>Chalcophaps indica</i>	5	4	0	0.00	
50	นกเขาขาว	<i>Geopelia striata</i>	57	22	0	0.00	
51	นกเขาไฟ	<i>Streptopelia tranquebarica</i>	381	99	0	0.00	
52	นกเขาลายเล็ก	<i>Macropygia ruficeps</i>	3	1	0	0.00	
53	นกเขาใหญ่	<i>Streptopelia chinensis</i>	18	15	0	0.00	
54	นกเขียวก้านตองปีกสีฟ้า	<i>Chloropsis cochinchinensis</i>	3	1	0	0.00	
55	นกเขียวก้านตองเล็ก	<i>Chloropsis cyanopogon</i>	1	1	0	0.00	
56	นกเขียวก้านตองหน้าผากสี ทอง	<i>Chloropsis aurifrons</i>	5	2	0	0.00	
57	นกเขียวคราม	<i>Irena puella</i>	1	1	0	0.00	
58	นกแขกเต้า	<i>Psittacula alexandri</i>	8	2	0	0.00	
59	นกแขวก	<i>Nycticorax nycticorax</i>	18	12	0	0.00	

ตารางที่ 2. ชนิด และจำนวนนกที่เก็บตัวอย่าง และพบเชื้อไข้หวัดนก (H5N1) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2550

ลำดับ ที่	ชื่อชนิด	ชื่อวิทยาศาสตร์	จำนวนตัวอย่าง			เปอร์เซ็นต์ ต่อการพบ เชื้อ H5N1	หมายเหตุ
			ตัว	หลอด	พบเชื้อ H5N1 (หลอด)		
60	นกเค้าแมว	<i>Glaucidium cuculoides</i>	2	1	0	0.00	
61	นกเงือกกรมช้าง	<i>Aceros undulatus</i>	6	3	0	0.00	
62	นกเงือกปากดำ	<i>Anorrhinus galeritus</i>	1	1	0	0.00	
63	นกเงือกหัวแรด	<i>Buceros rhinoceros</i>	6	2	0	0.00	
64	นกเงือกหัวหงอก	<i>Aceros comatus</i>	1	1	0	0.00	
65	นกจับแมลงตะโพกเหลือง	<i>Ficedula zanthopygia</i>	4	3	0	0.00	
66	นกจาบคาหัวเขียว	<i>Merops philippinus</i>	12	4	0	0.00	
67	นกชายเลนเขียว	<i>Tringa ochropus</i>	15	7	0	0.00	
68	นกชายเลนน้ำจืด	<i>Tringa glareola</i>	226	81	0	0.00	
69	นกชายเลนบึง	<i>Tringa stagnatilis</i>	10	3	0	0.00	
70	นกแซวสวรรค์	<i>Terpsiphone paradisi</i>	2	2	0	0.00	
71	นกเต้าดิน	<i>Actitis hypoleucos</i>	45	19	0	0.00	
72	นกเดินดงสีคล้ำ	<i>Turdus obscurus</i>	1	1	0	0.00	
73	นกคบบุงป่าโลก	<i>Caprimulgus affinis</i>	3	1	0	0.00	
74	นกตีทอง	<i>Megalaima haemacephala</i>	11	4	0	0.00	
75	นกตีนเทียน	<i>Himantopus himantopus</i>	47	17	0	0.00	
76	นกทะเลขาแดงธรรมดา	<i>Tringa totanus</i>	9	6	0	0.00	
77	นกน้อทเล็ก	<i>Calidris canutus</i>	9	3	0	0.00	
78	นกนางนวลธรรมดา	<i>Larus brunnicephalus</i>	91	61	0	0.00	
79	นกนางแอ่นบ้าน	<i>Hirundo rustica</i>	292	68	0	0.00	
80	นกปรอดคอลาย	<i>Pycnonotus finlaysoni</i>	1	1	0	0.00	
81	นกปรอดสวน	<i>Pycnonotus blanfordi</i>	22	16	0	0.00	

ตารางที่ 2. ชนิด และจำนวนนกที่เก็บตัวอย่าง และพบเชื้อไข้หวัดนก (H5N1) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2550

ลำดับ ที่	ชื่อชนิด	ชื่อวิทยาศาสตร์	จำนวนตัวอย่าง			เปอร์เซ็นต์ ต่อการพบ เชื้อ H5N1	หมายเหตุ
			ตัว	หลอด	พบเชื้อ H5N1 (หลอด)		
82	นกปรอดสีน้ำตาลตาแดง	<i>Pycnonotus brunneus</i>	1	1	0	0.00	
83	นกปรอดหัวโขน	<i>Pycnonotus jocosus</i>	97	52	0	0.00	
84	นกปรอดเหลืองหัวจุก	<i>Pycnonotus melanicterus</i>	1	1	0	0.00	
85	นกปากซ่อมหางเข็ม	<i>Gallinago stenura</i>	10	4	0	0.00	
86	นกปากซ่อมหางพัด	<i>Gallinago gallinago</i>	23	15	0	0.00	
87	นกปากห่าง	<i>Anastomus oscitans</i>	2,878	1,517	0	0.00	
88	นกเป็ดผีเล็ก	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	3	1	0	0.00	
89	นกเป็ดคอสีม่วง	<i>Treron vernans</i>	1	1	0	0.00	
90	นกโป่งวิด	<i>Rostratula benghalensis</i>	11	6	0	0.00	
91	นกพงคิ้วดำ	<i>Acrocephalus bistrigiceps</i>	3	3	0	0.00	
92	นกพงตักแดนท้ายทอยสี เทา	<i>Locustella certhiola</i>	1	1	0	0.00	
93	นกพงใหญ่พันธุ์ญี่ปุ่น	<i>Acrocephalus orientalis</i>	19	11	0	0.00	
94	นกพริก	<i>Metopidius indicus</i>	3	3	0	0.00	
95	นกพิราบ	<i>Columba livia</i>	3,746	1,316	0	0.00	
96	นกโพระดกคางแดง	<i>Megalaima mystacophanos</i>	4	2	0	0.00	
97	นกโพระดกคางเหลือง	<i>Megalaima franklinii</i>	1	1	0	0.00	
98	นกยอดข้าวหางแพนลาย	<i>Cisticola juncidis</i>	2	1	0	0.00	
99	นกยางกรอกพันธุ์จีน	<i>Ardeola bacchus</i>	169	77	0	0.00	
100	นกยางกรอกพันธุ์ชวา	<i>Ardeola speciosa</i>	30	10	0	0.00	
101	นกยางเขียว	<i>Butorides striatus</i>	3	1	0	0.00	
102	นกยางควาย	<i>Bubulcus ibis</i>	145	49	0	0.00	

ตารางที่ 2. ชนิด และจำนวนนกที่เก็บตัวอย่าง และพบเชื้อไข้หวัดนก (H5N1) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2550

ลำดับ ที่	ชื่อชนิด	ชื่อวิทยาศาสตร์	จำนวนตัวอย่าง			เปอร์เซ็นต์ ต่อการพบ เชื้อ H5N1	หมายเหตุ
			ตัว	หลอด	พบเชื้อ H5N1 (หลอด)		
103	นกยางแดงใหญ่	<i>Botaurus stellaris</i>	3	1	0	0.00	
104	นกยางทะเล	<i>Egretta sacra</i>	10	10	0	0.00	
105	นกยางโทนน้อย	<i>Mesophoyx intermedia</i>	82	30	0	0.00	
106	นกยางโทนใหญ่	<i>Casmerodius albus</i>	34	15	0	0.00	
107	นกยางเปีย	<i>Egretta garzetta</i>	287	83	0	0.00	
108	นกยางไฟธรรมดา	<i>Ixobrychus cinnamomeus</i>	12	4	0	0.00	
109	นกยางไฟหัวดำ	<i>Ixobrychus sinensis</i>	21	5	0	0.00	
110	นกยางลายเสือ	<i>Gorsachius melanolophus</i>	1	1	0	0.00	
111	นกยูงไทย	<i>Pavo muticus</i>	7	7	0	0.00	
112	นกยูงอินเดีย	<i>Pavo cristatus</i>	1	1	0	0.00	
113	นกสคัตตินัน้อย	<i>Calidris subminuta</i>	4	3	0	0.00	
114	นกหัวโตขาดำ	<i>Charadrius alexandrinus</i>	6	2	0	0.00	
115	นกหัวโตเล็กขาเหลือง	<i>Charadrius dubius</i>	48	15	0	0.00	
116	นกหัวโตหลังจุดสีทอง	<i>Phvialis fulva</i>	37	13	0	0.00	
117	นกออก	<i>Haliaeetus leucogaster</i>	4	4	0	0.00	
118	นกอ้ายจั่ว	<i>Anhinga melanogaster</i>	2	2	0	0.00	
119	นกอีถ้อยจิว	<i>Numenius minutus</i>	2	1	0	0.00	
120	นกอีโก้	<i>Porphyrio porphyrio</i>	5	3	0	0.00	
121	นกอีแจว	<i>Hydrophasianus chirurgus</i>	1	1	0	0.00	
122	นกอีแพรดแถบออกดำ	<i>Rhipidura javanica</i>	14	10	0	0.00	
123	นกอีล้ำ	<i>Gallinula chloropus</i>	6	2	0	0.00	

ตารางที่ 2. ชนิด และจำนวนนกที่เก็บตัวอย่าง และพบเชื้อไข้หวัดนก (H5N1) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2550

ลำดับ ที่	ชื่อชนิด	ชื่อวิทยาศาสตร์	จำนวนตัวอย่าง			เปอร์เซ็นต์ ต่อการพบ เชื้อ H5N1	หมายเหตุ
			ตัว	หลอด	พบเชื้อ H5N1 (หลอด)		
124	นกอีวาบตักแตน	<i>Cacomantis merulinus</i>	1	1	0	0.00	
125	นกอีเสือสีน้ำตาล	<i>Lanius cristatus</i>	1	1	0	0.00	
126	นกอีเสือหัวดำ	<i>Lanius schach</i>	3	3	0	0.00	
127	นกเอี้ยงค่าง	<i>Sturnus contra</i>	132	69	1	1.45	
128	นกเอี้ยงค้ำปีกยี่ได้	<i>Aplonis panayensis</i>	42	15	0	0.00	
129	นกเอี้ยงสาธิกา	<i>Acridotheres tristis</i>	814	278	0	0.00	
130	นกเอี้ยงหงอน	<i>Acridotheres grandis</i>	406	152	1	0.66	
131	นกแอ่นตะโพกขาวหาง แฉก	<i>Apus pacificus</i>	3	3	0	0.00	
132	นกแอ่นตาล	<i>Cypsiurus balasiensis</i>	3	1	0	0.00	
133	นกแอ่นบ้าน	<i>Apus nipalensis</i>	6	4	0	0.00	
134	นกแอ่นพง	<i>Artamus fuscus</i>	49	12	0	0.00	
135	นกแอ่นใหญ่หัวตาขาว	<i>Hirundapus giganteus</i>	3	1	0	0.00	
136	เป็ดค้ำแค	<i>Nettapus coromandelianus</i>	26	11	0	0.00	
137	เป็ดแดง	<i>Dendrocygna javanica</i>	227	86	0	0.00	
138	เป็ดเทา	<i>Anas poecilorhyncha</i>	9	3	0	0.00	
139	เป็ดลาย	<i>Anas querquedula</i>	3	1	0	0.00	
140	เหยี่ยวค้ำท้องขาว	<i>Spizaetus alboniger</i>	1	1	0	0.00	
141	เหยี่ยวนกเขาชิดรา	<i>Accipiter badius</i>	5	3	0	0.00	
142	เหยี่ยวปลาเล็กหัวเทา	<i>Ichthyophaga humilis</i>	1	1	0	0.00	
143	เหยี่ยวปลาใหญ่หัวเทา	<i>Ichthyophaga ichthyaetus</i>	2	2	0	0.00	
144	เหยี่ยวรุ้ง	<i>Spilornis cheela</i>	5	5	0	0.00	

ตารางที่ 2. ชนิด และจำนวนนกที่เก็บตัวอย่าง และพบเชื้อไข้หวัดนก (H5N1) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2550

ลำดับ ที่	ชื่อชนิด	ชื่อวิทยาศาสตร์	จำนวนตัวอย่าง			เปอร์เซ็นต์ ต่อการพบ เชื้อ H5N1	หมายเหตุ
			ตัว	หลอด	พบเชื้อ H5N1 (หลอด)		
145	อีกา	<i>Corvus macrorhynchos</i>	5	2	0	0.00	
146	อีแร้งสีน้ำตาลหิมาลัย	<i>Gyps indicus</i>	2	2	0	0.00	
147	นกกาน้ำ ไม้ระบูนชนิด		17	7	0	0.00	
148	นกเขา ไม้ระบูนชนิด		49	15	0	0.00	
149	นกชายเลน ไม้ระบูนชนิด		291	101	0	0.00	
150	นกเป็ดน้ำ ไม้ระบูนชนิด		48	12	0	0.00	
151	นกเด้าดินทุ่ง ไม้ระบูนชนิด		7	2	0	0.00	
152	นกพง ไม้ระบูนชนิด		12	5	0	0.00	
153	นกยาง ไม้ระบูนชนิด		425	162	0	0.00	
154	นกหัวโต ไม้ระบูนชนิด		93	36	0	0.00	
155	นกเอี้ยง ไม้ระบูนชนิด		893	336	0	0.00	
156	เหยี่ยว ไม้ระบูนชนิด		2	2	0	0.00	
157	ไก่ชน	<i>Gallus domesticus</i>	4	4	0	0.00	สัตว์เลี้ยง
158	เป็ดบ้าน	<i>Anas domesticus</i>	9	9	0	0.00	สัตว์เลี้ยง
159	นกกระจอกเทศ	<i>Struthio camelus</i>	1	1	0	0.00	สัตว์เลี้ยง
160	ไก่ฟ้าสีทอง	<i>Chrysolophus pictus</i>	9	3	0	0.00	สัตว์เลี้ยง
รวมทั้งสิ้น			16,058	6,262	4	0.06	

นกที่ติดเชื้อไข้หวัดนก ซึ่งตรวจสอบจาก Cloacal Swab และ Tracheal Swab มี 4 ชนิด ได้แก่

1. นกเอี้ยงดำ (*Sturnus contra*) ที่บริเวณ โบสถ์เซนต์แอนดรูว์ อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2550
2. นกเอี้ยงหงอน (*Acridotheres javanicus*) ที่บริเวณ โบสถ์เซนต์แอนดรูว์ อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2550

3. นกกระตีดี้หมี (*Lonchura punctulata*) เป็นนกของกลางที่มอบให้เขตห้ามล่าสัตว์ป่าบึงฉวาก จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นผู้รับผิดชอบ เมื่อวันที่ 4 มิถุนายน 2550
4. นกกระจอกตาล (*Passer flaveolus*) เป็นนกของกลางที่มอบให้เขตห้ามล่าสัตว์ป่าบึงฉวาก จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นผู้รับผิดชอบ เมื่อวันที่ 4 มิถุนายน 2550

สรุปและวิจารณ์ผล

จากการสำรวจและเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของเชื้อโรคไข้หวัดนกในนกธรรมชาติ โดยการสุ่มเก็บตัวอย่างนกในธรรมชาติเพื่อตรวจหาเชื้อไข้หวัดนกในปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 พบว่า มีนกธรรมชาติติดเชื้อโรคไข้หวัดนก จำนวน 4 ตัวอย่าง เป็นนก 4 ชนิด ได้แก่ นกเอี้ยงต่าง นกเอี้ยงหงอน นกกระตีดี้หมี และนกกระจอกตาล ซึ่งนกกระตีดี้หมี และนกกระจอกตาล เป็นสัตว์ป่าของกลางซึ่งเจ้าพนักงานจับจากผู้กระทำผิดโดยนำมาขายเป็นนกปล่อย โดยที่นกกระตีดี้หมีเป็นนกที่เคยพบมีการติดเชื้อไข้หวัดนก แต่สำหรับนกกระจอกตาลยังไม่พบการติดเชื้อ อย่างไรก็ตามเนื่องจากเป็นนกที่ถูกจับมากรังในกรงเดียวกัน เมื่อเป็นโรคก็สามารถติดต่อกันได้ สำหรับนกอีก 2 ชนิด คือ นกเอี้ยงต่างและนกเอี้ยงหงอนนั้น เป็นนกที่อยู่ในธรรมชาติ หากินตามพื้นดิน ทွ่งหญ้า นาข้าว ตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม การเก็บตัวอย่างทำโดย Cloacal Swab และ Tracheal Swab

ลักษณะพื้นที่และเวลาที่พบเชื้อไข้หวัดนก

พบว่าในปี พ.ศ. 2550 พื้นที่ที่พบนกในธรรมชาติมีเชื้อไข้หวัดนกอยู่ใน 2 จังหวัด คือ จังหวัดนครปฐม และจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งทั้งสองจังหวัดเป็นพื้นที่ซึ่งเคยมีการระบาดของเชื้อไข้หวัดนกต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2547 โดย

ในจังหวัดนครปฐม เคยพบเชื้อไข้หวัดนกในนกปากห่าง เดือนกุมภาพันธ์ และนกเป็ดแดง ในเดือนพฤศจิกายน สำหรับในปศุสัตว์พบระบาดในเดือนกันยายน 2547-มกราคม 2548 ทุกเดือน ส่วนในปี 2549 ไม่พบการระบาดของเชื้อไข้หวัดนกทั้งในปศุสัตว์และนกธรรมชาติ

ในจังหวัดสุพรรณบุรี เคยพบเชื้อไข้หวัดนกในนกปากห่าง เดือนเมษายน 2547 สำหรับในปศุสัตว์พบระบาดในเดือน กรกฎาคม-ธันวาคม 2547 ในปี 2548 พบเดือนกุมภาพันธ์-เมษายน กรกฎาคม-สิงหาคม และพฤศจิกายน โดยในปี 2549 ไม่พบการระบาดของเชื้อไข้หวัดนกทั้งในปศุสัตว์และนกธรรมชาติ

สำหรับในปี พ.ศ. 2549 เดือนกุมภาพันธ์ พบเชื้อไข้หวัดนกในนกกระตีดี้หมี ซึ่งเป็นสัตว์ของกลางที่กรุงเทพมหานคร ในเดือนกรกฎาคม พบเชื้อไข้หวัดนกในไก่พื้นเมือง ที่จังหวัดพิจิตร และเดือนสิงหาคม พบเชื้อไข้หวัดนกในนกธรรมชาติ คือ นกหัวโตขาดำ และนกแซงแซวหางปลา ที่จังหวัดจันทบุรี และในไก่ไข่จังหวัดนครพนม

และในปี พ.ศ. 2550 นอกจากที่พบเชื้อไข้หวัดนกในนกอพยพในนกอพยพที่จังหวัดนครปฐมและสุพรรณบุรีที่กล่าวแล้ว ยังพบเชื้อไข้หวัดนกในปลุกสัตว์เดือนมกราคม พบในเป็ดไข่ ที่จังหวัดพิษณุโลก ไก่ไข่จังหวัดหนองคาย ไก่ชนและไก่พื้นเมือง ที่จังหวัดอ่างทอง และเดือนมีนาคม พบในไก่พื้นเมือง ที่จังหวัดมุกดาหาร

จากการที่สำรวจพบเชื้อไข้หวัดนกในนกอพยพในจังหวัดนครปฐมและจังหวัดสุพรรณบุรี ในเดือนมิถุนายน ปี 2550 ทั้งที่ไม่มีรายงานการระบาดของเชื้อไข้หวัดนกในทั้งสองจังหวัดเป็นเวลาเกินกว่า 12 เดือนแล้ว (ไม่พบเชื้อในปี พ.ศ. 2549) ซึ่งก็อาจเป็นไปได้ว่าเชื้อไข้หวัดนกยังคงหลงเหลืออยู่ในสภาพแวดล้อมหรืออาจอยู่ในสัตว์เลี้ยงหรือสัตว์ธรรมชาติอื่นที่รับเชื้อ แล้วมีความทนทานต่อเชื้อ รวมทั้งสามารถถ่ายเชื้อออกสู่ธรรมชาติได้ทางอุจจาระหรือน้ำมูก น้ำลาย ซึ่งนกในธรรมชาติก็อาจรับเชื้อจากการจิกกินอาหารตามพื้นดินหรือจากการกินน้ำในแหล่งน้ำที่มีเชื้ออยู่ก็เป็นได้

อย่างไรก็ตาม จากการวิเคราะห์ถึงสายพันธุ์ของเชื้อไวรัส H5N1 ในนกอพยพที่ยังพบว่าเป็นไวรัสสายพันธุ์เดียวกับที่พบในปลุกสัตว์ที่มีการระบาดในประเทศไทย ตั้งแต่การระบาดครั้งแรกและยังไม่พบการเปลี่ยนแปลงสายพันธุ์แต่อย่างใด (ข้อมูลจากคณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล) ก็แสดงให้เห็นว่าเชื้อไข้หวัดนกยังคงมีอยู่ในประเทศไทย การเฝ้าระวังโดยการสุ่มเก็บตัวอย่างนกในธรรมชาติเพื่อตรวจหาเชื้อไวรัสไข้หวัดนกในนกอพยพยังคงจำเป็นที่ต้องดำเนินการต่อไป เพื่อสามารถป้องกันแก้ไขได้ทันทั่วทั้งเมื่อพบเชื้อไข้หวัดนก